Arbetsmarknadsutskottets betänkande

1976/77: 10

med anledning av propositionen 1976/77: 37 om ändring i lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd jämte motion

I betänkandet behandlas dels propositionen 1976/77: 37 (arbetsmarknadsdepartementet), dels den med anledning av propositionen väckta motionen 1976/77: 19.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen efter föredragning av statsrådet Friggebo att riksdagen antar följande lagförslag.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd

dels att 19, 20 och 23 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 15, 18 och 24 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	15 §
Om arbetslöshet upphör innan ersättningsperioden gått till ända, har stödtagaren, om annat ej följer av 16 §, rätt till kontant arbetsmarknadsstöd under återstående antal dagar av perioden vid ny arbetslöshet, även om han då ej uppfyller arbetsvillkoret och karensvillkoret.	
Har ersättningsperioden gått till ända men har stödtagaren under perioden ånyo uppfyllt arbetsvillkoret, utgår kontant arbetsmarknadsstöd under ytterligare ersättningsperiod. Därvid skall dock karensvillkoret ånyo uppfyllas. Den nya ersättningsperioden räknas från inträdet av den arbetslöshet, då stödtagaren senast uppfyllde arbetsvillkoret.	
Till den som *haft heltidsarbete och söker sådant arbete men* regelbundet utför deltidsarbete under tid då han i övrigt är arbetslös utgår ersättning under högst 50 dagar. Om särskilda skäl föreligger, får dock ersättningstiden förlängas till vad som eljest gäller.	Till den som regelbundet utför deltidsarbete under tid då han i övrigt är arbetslös utgår ersättning under högst 50 dagar. Om särskilda skäl föreligger, får dock ersättningstiden förlängas till vad som eljest gäller.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
18 §[1]	
Helt kontant arbetsmarknadsstöd utgår med *45* kronor för dag *och halvt stöd med 23 kronor för dag.*	Kontant arbetsmarknadsstöd utgår med *55* kronor för dag.
	Till den som söker deltidsarbete eller i annat fall är arbetslös under del av vecka utgår arbetsmarknadsstöd med det antal ersättningsdagar per vecka som följer av en av regeringen fastställd omräkningstabell.
24 §[2]	
Uppbär stödtagare änke- eller änklingspension eller annan ålderspension än enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, *nedsättes det kontanta arbetsmarknadsstödet med pensionsbeloppet. Uppbär han* mindre än hel förtidspension, mindre än helt sjukbidrag eller halv ålderspension enligt nämnda lag eller delpension enligt lagen (1975: 380) om delpensionsförsäkring, *får arbetsmarknadsstödet icke överstiga ett belopp som motsvarar helt sådant stöd minskat med ersättningsbeloppet.*	Uppbär stödtagare änke- eller änklingspension eller annan ålderspension än enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring *eller* mindre än hel förtidspension, mindre än helt sjukbidrag eller halv ålderspension enligt nämnda lag eller delpension enligt lagen (1975: 380) om delpensionsförsäkring, *nedsättes det kontanta arbetsmarknadsstödet med pensionsbeloppet.*
Uppbär stödtagare livränta från försäkringsinrättning på grund av yrkesskada eller olycksfall, nedsättes stödet enligt grunderna i första stycket.	
Ersättning understigande fyra kronor för dag utbetalas ej.	Ersättning understigande fyra kronor för dag utbetalas ej. *Brutet krontal utjämnas till närmast högre krontal.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1977. Stödtagare som vid lagens ikraftträdande uppbär kontant arbetsmarknadsstöd och som på grund av de nya bestämmelserna skulle erhålla lägre ersättning är berättigad att även i fortsättningen uppbära samma ersättning som tidigare, dock endast så länge som den pågående ersättningsbara arbetslösheten varar.

[1] Senaste lydelse 1975: 1274.
[2] Senaste lydelse 1975: 384.

Motionen

1976/77: 19 av herr Werner m. fl. (vpk)

I motionen yrkas att riksdagen med anledning av regeringens proposition 1976/77: 37 om ändring i lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd beslutar att 18 § nämnda lag skall ha följande lydelse:

Propositionens förslag	*Motionens förslag*
18 §	
Kontant arbetsmarknadsstöd utgår med *55* kronor för dag.	Kontant arbetsmarknadsstöd utgår med *90* kronor för dag.
Till den som söker — — — omräkningstabell.	

Utskottet

Enligt lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd, som trädde i kraft den 1 januari 1974, utgår sådant stöd till personer som inte är arbetslöshetsförsäkrade eller som inte uppfyller ersättningsvillkoren i arbetslöshetsförsäkringen. I vissa fall kan kontant arbetsmarknadsstöd utgå också till den vars rätt till ersättning från arbetslöshetskassa har upphört.

I allmänhet krävs för rätt till kontant stöd att den arbetslöse har arbetat i minst fem månader under den senaste tolvmånadersperioden. Även den som har genomgått utbildning av visst kvalificerat slag och omedelbart därefter har varit arbetslös under tre månader har rätt till kontant stöd. I detta fall gäller alltså inget arbetsvillkor.

Det kontanta arbetsmarknadsstödet höjdes den 1 januari 1976 från 35 till 45 kr. per dag. Det utgår under högst fem dagar per vecka. Den som haft deltidsarbete om minst 17 timmar per vecka eller söker sådant deltidsarbete är berättigad till halvt stöd med 23 kr. per dag. De angivna beloppen utgör skattepliktig inkomst och reduceras med hänsyn till stödtagarens eller makes förmögenhet och utgående sjukpenning, pension eller livränta.

I den föreliggande propositionen föreslås att nuvarande stödbelopp om 45 kr. höjs till 55 kr. från den 1 januari 1977. Dessutom föreslås en ändrad konstruktion för stödet till deltidsarbetande. Den senare frågan behandlas i det följande.

I motionen 1976/77: 19 från vänsterpartiet kommunisterna yrkas att stödbeloppet höjs till 90 kr. per dag. Man anser att det i propositionen föreslagna beloppet inte ger ett rimligt ekonomiskt skydd.

Riksdagen har nyligen beslutat om förbättrade ersättningsbelopp inom arbetslöshetsförsäkringen (prop. 1976/77: 7, AU 1976/77: 9). Högsta dagpenning från försäkringen är f. n. 130 kr. om dagen. Riksdagsbeslutet innebär att arbetslöshetskassorna berättigas att från den 1 januari 1977 inrätta tre nya dagpenningklasser om 140, 150 resp. 160 kr. Sam-

tidigt slopas den numera inte tillämpade dagpenningklassen om 40 kr. Lägsta klass blir i fortsättningen 50 kr.

Ändringarna av dagpenningklasserna kan väntas leda till att ersättningsbeloppen inom arbetslöshetsförsäkringen kommer att förskjutas uppåt. I praktiken kan man räkna med att lägsta försäkringsbelopp blir 60 kr. per dag. Den i propositionen föreslagna höjningen av det kontanta arbetsmarknadsstödet till 55 kr. utgör en anpassning till ersättningsnivån inom arbetslöshetsförsäkringen i överensstämmelse med hittills tillämpade principer. Utskottet godtar propositionsförslaget och avstyrker följaktligen vpk-motionens yrkande om ytterligare höjning av stödbeloppet. Som framhölls vid tillkomsten av det kontanta arbetsmarknadsstödet (prop. 1973: 56 s. 216) bör detta stöd utformas så, att det inte kan bli förmånligare än ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. I annat fall skulle intresset för den avgiftsbelagda, frivilliga försäkringen kunna påverkas menligt.

I propositionen föreslås också en ny konstruktion för det kontanta arbetsmarknadsstödet för den som haft eller söker deltidsarbete. F. n. utgår i sådana fall halvt stöd. Det nuvarande systemet har visat sig kunna leda till såväl under- som överkompensation. Det föreslås därför ett system som bättre ansluter till de arbetssökandes faktiska situation. Den nuvarande uppdelningen i helt och halvt stöd skall slopas och ersättas med ett enhetligt stödbelopp per ersättningsdag. Vid deltidsarbete föreslås stödbeloppet bli reducerat genom att antalet ersättningsdagar per vecka minskas i motsvarande mån enligt en i propositionen intagen tabell. Utskottet biträder även detta förslag. Det kan noteras att förslaget innebär förbättring för dem som arbetat mer än 20 timmar per vecka.

Förslaget medför att 18 § lagen om kontant arbetsmarknadsstöd måste ändras. De nya reglerna om ersättning vid deltidsarbete föranleder följdändringar av andra paragrafer i lagen. Utskottet biträder dessa ändringsförslag. Även i övrigt ansluter sig utskottet till vad som anförts och föreslagits i propositionen. Det bör dock påpekas att höjningen av det kontanta arbetsmarknadsstödet till 55 kr. får konsekvenser för utbildningsbidraget och statsbidraget till arbetslöshetskassorna. Ungdomar under 20 år som deltar i arbetsmarknadsutbildning och därvid f. n. uppbär dagpenning om 55 kr. bör få denna höjd till 65 kr. Vidare bör grundbidraget till arbetslöshetskassorna justeras. Det utgår f. n. med 45 kr. för varje utgiven dagpenning och bör höjas till 55 kr. Regeringen är bemyndigad att fatta beslut i dessa frågor.

Utskottet hemställer

1. beträffande *höjning av det kontanta arbetsmarknadsstödet* att riksdagen med avslag på motionen 1976/77: 19 bifaller propositionen 1976/77: 37 i fråga om ändring av 18 § lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

2. att riksdagen antar propositionens förslag till lag om ändring i lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd i den mån förslaget inte behandlats i föregående punkt.

Stockholm den 7 december 1976

På arbetsmarknadsutskottets vägnar
ROLF WIRTÉN

Närvarande: herrar Wirtén (fp), Fagerlund (s), Stridsman (c), Nilsson i Östersund (s), fru Hörnlund (s), herrar Gustafsson i Säffle (c), Fridolfsson (m), fru Ludvigsson (s), herrar Nilsson i Kalmar (s), Jonsson i Alingsås (fp), fru Berglund (s), fru Leijon (s), herrar Rämgård (c), Svensson i Skara (m) och Johnsson i Mölndal (c).

NORSTEDTS TRYCKERI STOCKHOLM 1976 760058